

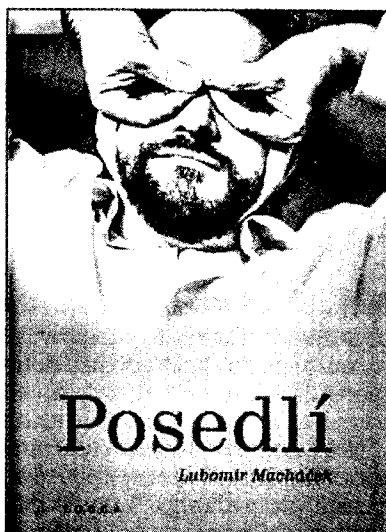
Kam z třídy Míru zmizela socha Jana Kašpara?

PARDUBICE – Letos osmdesátiletý spisovatel Lubomír Macháček, jenž se narodil a většinu svého aktivního života strávil v našem krajském městě, kde působil jako psycholog a šéf oborových institucí, vydal v létě v nakladatelství Togga svou další knihu – román s názvem *Posedlí*.

Jde o objemný svazek, čítající téměř pět set stránek. V době, která nepřeje rozsáhlým textům, by se jeho počín dal označit za smělou troufalost, ale v kontextu autorovy celoživotní plodné a úspěšně přijímané tvorby, přesahující více než tři desítky publikovaných knižních titulů, jde o krok logický a na-prosto pochopitelný.

Autorova moudrost i smysl pro hru

Lubomír Macháček v *Posedlých* zúročuje své dosavadní profesní i autorské zkušenosti, sází na své oblíbené a časem prověřené postupy, jež zároveň velkoryse rozvíjí a graduje, ale především nezapomíná na to, že vztah spisovatele se čtenářem byl měl být také jakousi hrou, která pobaví obě zúčastněné strany, byť věci, o něž jde, jsou vlastně setsakramentsky vážné, neboť se jedná o záležitosti zásadního charakteru. Autor je díky své profesi znalcem lidské duše se všemi jejími zákoutími a často (zvláště pro ty druhé) nepochopitelnými zákrutami a slepými uličkami, do nichž konání bytosti tvořících lidský druh směřuje. Své postavy Macháček díky moudrosti muže zralého věku modeluje, chce se říci, že až cizeluje, na základě pochopení pro všelijaké slabosti, jimiž jsou vedle pevných (a také pestře různorodých) fundamentů vybaveny. Výsledkem je pak přirozený románový tvar, jenž za pomoci pevného uchopení rozmáchlou plochu snese bez sebemenšího uzardění a trpělivému čtenáři přinese hluboký zážitek, ke kterému přispívá i zcela srozumitelný jazyk oproštěný od zbytečných kudrlinek a formálních hříček. **Jde jen o to přistoupit na pravidla zmíněné hry.** Pravda, určuje je autor, ale coby jeho čtenář mohu všechny ostatní ujistit, že jsem na ně přistoupil ochotně

a rád a po trochu pomalejším rozjezdu, kdy jsem si ještě nebyl zcela jist, co mě vlastně čeká, mě následný ponor do světa *Posedlých* zcela uchvátil.

Vybrat si hrdinu a opájet se motivy

Zajímavých protagonistů má Macháčkova kniha hned několik a je na každém, kdo se s nimi seznámí, kterého z nich bude považovat za hlavního a nejdůležitějšího. Může jím být počínající krizí středního věku zmítaný Adam, ale klidně i jeho uvážlivý otec. Nebo je potřeba více se soustředit na podmanivě opečovávané postavy žen? Především jsou tady svérázná novinářka a influencerka Apolena, její matka, dále sympatická, i když částečně nevyrovnaná ředitelka penzionu pro seniory Alžběta, její mladá dcera, ale pozor, také nepřehlédnutelná Máma duchů Agáta. Ano, duchové zde totiž rovněž hrají podstatnou roli, stejně jako kohorta podivuhodných chlapíků kolem podivína Vrtulky. Ani zdánlivě vedlejší postavy obyvatel seniorského domova nelze přehlédnout, jejich vykreslení je dokonce občas působivější než u těch výše zmíněných. A to ještě zdaleka není vše, nezapomeňme na ikonického avatika Jana Kašpara. **Možná, že právě jeho osud je zde tím vůbec nejdůležitějším.**

Román tvářící se zprvu jako realistický obraz covidových let totiž postup-

ně nabývá magických rozměrů, figur stále přibývá (i na bezcharakterního zloducha reprezentujícího egoismus a samolibost samozřejmě dojde), takže ztrátu orientace nelze vyloučit. Macháček se ovšem nakonec, po pečlivě vystupňovaných a kouzelně přiblížených absurdnostech a bláznivínách, skrývajících se pod zdánlivým klidem věcí, vrátí k pevné kotvě, byť posedlost svých hrdinů láskou, prací, zájmy, politikou a vůbec životem, tedy bytím samotným, si užívá až exploatačním způsobem.

Za samostatně svěbytný a fascinujícím způsobem ústrojný pak lze označit klíčový (?) motiv zmizení sochy Jana Kašpara z pardubické třídy Míru, kolem kterého se tady točí vír událostí a jejich následků. Ten otazník v předchozí větě je důležitý; proč jsem ho použil, vyjde najevo až poté, co svůj čtenářský zážitek absolvujete. Rozhodnete-li se pro jeho pomalé zdolávání, nebudete litovat.

Takhle své město a sousedy asi neznáte

Až na tomto místě, byť to asi vyplývá již z předchozího textu této malé reflexe, se zmíním o skutečnosti, dozajista nezanedbatelné pro milovníky dobré literatury z našeho regionu. Děj *Posedlých* se totiž odehrává v Pardubicích a jejich nejbližším okolí, výjimku tvoří jen kraťoučkový odskok do Plzně. Bylo by ale chybou představovat si krajské město, jemuž dominují Zelená brána a památka a stopy Jana Kašpara, člověka rovněž vybaveného posedlostí v míře více než vrchovaté, v jeho reálné podobě. Tohle jsou Pardubice poněkud jiné, Macháčkem překreslené v město plné zvláštních jevů, událostí, lidí a jejich vzájemných vztahů. Pardubice přitažlivým způsobem pokřivené, jako kdybychom se na ně dívali prostřednictvím odrazu na vyfouknuté vánoční kouli. Tohle přece neodpovídá skutečnosti, tomu nemohu věřit, chce se vám na mnoha místech při čtení knihy prvoplánově zvolat. Nedivil bych se vám, vždyť se to mnohokrát stalo i mně. Jenže pak si vždycky uvědomíte, jak libá je hra, již se účastníte. A radostně se jí poddáte. **ROMAN MARČÁK**

PARDUBICKÉ KULATINY

Pro 41. týden roku 2025

NĚKDY JE DOBRÉ PODÍV